

Jaaroverzicht vogelsoorten

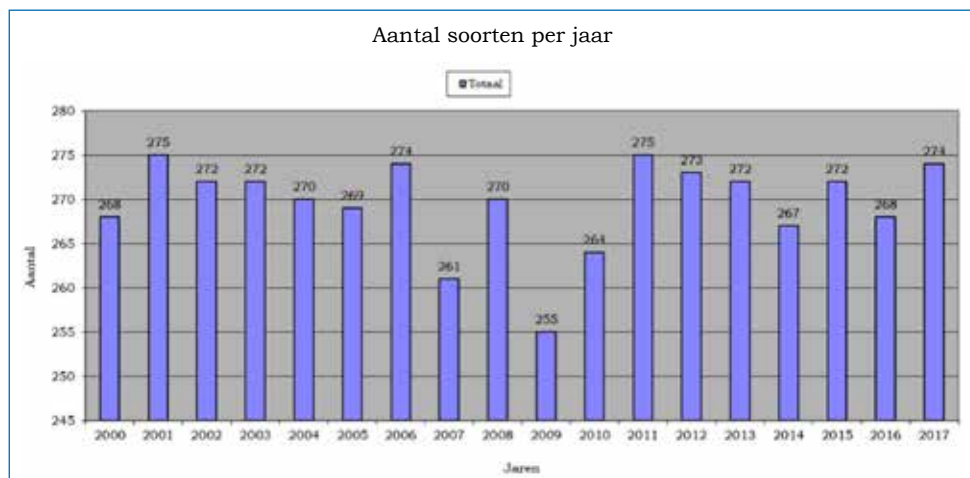
In Zuid-Kennemerland 2017

Goed jaar!

Het jaar 2017 is weer afgerond en dus een mooi moment om eens terug te kijken welke soorten we met zijn allen hebben waargenomen. We hebben goed gepresteerd! We zagen in het jaar 2017 een totaal van 274 soorten. Dit is boven het gemiddelde van 270 soorten per jaar, sinds 2000 (zie figuur 1). Dit aantal is nog niet helemaal definitief, omdat er nog enkele zeldzaamheden moeten worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). De Woestijntapuit van Schiphol zit op dit moment nog in ronde 1. Gezien de fraaie documentatie zal het slechts een kwestie van tijd zijn voor deze wordt geaccepteerd. De Struikrietzanger, die op 28 augustus werd gevangen en geringd op VRS Van Lennep, zit op dit moment in ronde 2. Ook deze soort zal het zeer waarschijnlijk wel gaan halen.

Hoogtepunten

Ook dit jaar is het weer gelukt om een nieuwe vogelsoort voor de regio bij te schrijven. De eer was aan Hans van der Meulen die op 5 mei een adult vrouwtje Citroenkwikstaart ontdekte op een onder water gezet bollenveld in de Haarlemmermeer. De vogel verbleef hier slechts één dag en kon door zo'n 70 vogelaars worden bekeken. Dit betrof de 376e waargenomen vogelsoort voor regio Zuid-Kennemerland! De Witkruingors van 1981/1982 is inmiddels uit de lijst verwijderd door de CDNA.

FIGUUR 1. Overzicht aantal soorten per jaar in regio Zuid-Kennemerland

Een andere soort die veel bekijks trok waren de Grote Kruisbekken bij het Vogelmeer. Op 8 oktober werden er 2 mannetjes Grote Kruisbek gevangen en geringd door Ruud Luntz en Han Buckx op VRS Van Lennep (zie ook Fitis no 4 in 2017). De vogels bleken onderdeel van een groepje Grote Kruisbekken die de gehele winter bleef rondhangen bij het Vogelmeer. Er werden maximaal 20 Grote Kruisbekken bij elkaar waargenomen in het dennenbosje aan de noordwestkant van het Vogelmeer. De vogels hebben het hier naar hun zin want op het moment van schrijven worden er nog steeds dagelijks enkele vogels waargenomen. Na een groepje Grote Kruisbekken in de Amsterdamse Waterleidingduinen in 2013, betrof dit pas de 2e waarneming van deze soort sinds 2000 in onze regio!

Een vogelsoort die we slechts zelden zien in onze regio is de Woudaap. Ook dit jaar werd deze reigerachtige niet gezien in onze regio, maar wel gehoord! Op 10 juni nam Arnoud van den Berg 4 roepjes op van een nachtelijk overvliegende Woudaap in Santpoort-Zuid. Deze soort werd voor het laatst in 2009 waargenomen in onze regio.

Ook de Slangenarend was groot nieuws. De waarneming van deze vogel in de Kennemerduinen haalde zelfs het Haarlems Dagblad! Er zijn in onze regio regelmatig waarnemingen van Slangenarenden, maar helaas betreffen dit telkens de zeer lichte Buizerds die in onze regio rondvliegen. Toen Sven Pekel op 22 augustus vanaf het ringstation een grote lichte roofvogel zag bidden was het wel raak: een heuse Slangenarend! De vogel verbleef een week lang in de Kennemerduinen en was vanaf verschillende uitkijkpunten soms fraai te zien. Ook voor deze soort was het al een tijd geleden, in 2010 werd er voor het laatst een Slangenarend in onze regio waargenomen.

Andere goede soorten, die al enkele jaren niet meer werden gezien, waren de Vale Pijlstormvogel (voor het laatst in 2013), de Poelruiter (voor het laatst in 2012), de Grauwe Franjepoot (voor het laatst in 2013) en de Lachstern (eveneens voor het laatst in 2013). Vooral de waarneming van de Grauwe Franjepoot was opvallend. Normaal wordt deze soort gezien op zoetwaterplassen zoals onder water gezette bollenvelden nabij Lisse of op het Kennemermeer. Op 30 september werd er echter een vogel gefotografeerd op zee bij de Zuidpier!

Tenslotte bijzondere, niet jaarlijks waargenomen, soorten die in 2017 werden opgemerkt, waren de Roodstuitwaluw, de Woestijntapuit, de Struikrietzanger, de Veldrietzanger, de Raddes Boszanger en de Bosgors.

Missers

Er waren in 2017 slechts weinig 'missers' te melden. In tegenstelling tot 2016 jaar werden dit jaar zowel de Matkop als de Bonte Kraai weer eens waargenomen, al bleef het voor die laatste soort bij slechts één waarneming. De meest opvallende misser was misschien wel de Buidelmees, die de afgelopen drie jaar wel werd waargenomen. Ook de Siberische Boompieper werd dit jaar niet vastgesteld in onze regio, ondanks de meelopende recorders op de verschillende telposten. Aan zee werd dit jaar het Stormvogeltje gemist.

Trektellen

In onze regio bevinden zich drie trektelposten die regelmatig bemand worden: de zeetrektelpost Bloemendaal aan Zee, de landtrektelpost Parnassia en de telpost

IJmuiden aan Zee waar zowel de landtrek als de zeetrek worden geteld. Vooral die laatste telpost werd fanatiek bemand, ruim 200 uur. Dit leverde bijzondere tellingen op met hoge aantallen trekvogels. Zo werden er op 11 maart in enkele uren 1.115 Pijlstaarten en 32 Zomertalingen geteld. Het aantal teluren werd ook beloond met leuke soorten zoals een Vorkstaartmeeuw op 6 oktober, een Papegaaiduiker op 7 oktober en een Dwerggors op 22 september.

Ook op Bloemendaal aan Zee waren er hoge aantallen vogels. Zo werden er op 29 oktober 5.590 Kokmeeuwen geteld; een nieuw dagrecord! De meest bijzondere telling vond plaats op 13 september toen de wind stormachtig was met windkracht 9 uit het zuidwesten. Er vlogen toen voor het eerst in jaren weer eens 2 Vale Pijlstormvogels langs, samen met andere leuke soorten zoals 16 Grauwe Pijlstormvogels, 8 Noordse Pijlstormvogels, 5 Vaal Stormvogeltjes en 2 Kleinste Jagers!

Op landtrektelepost Parnassia vielen zowel de aantallen vogels als het aantal teluren tegen. Waar zijn de fanatieke tellers gebleven? In totaal werd er 55 uur geteld waarbij leuke vogelsoorten passeerden zoals een Steppekiekendief op 11 mei, 2 Morinelplevieren en een Ortolaan. Het absolute hoogtepunt was de Roodstuitzwaluw die op 6 mei in een groepje Boerenzwaluwen naar het noorden vloog. Een nieuwe telpostsoort!

Ringvangsten

Op de twee ringstations in onze regio (: VRS AW-Duinen en VRS Van Lennep) werden dit jaar 14.000 vogels geringd voor wetenschappelijk onderzoek. Leuk om te zien waren de aantallen Cetti's Zangers die werden geringd: 5 in de Kennemerduinen en 4 in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Toch weten ze zich als broedvogel nog goed te verstoppen in de regio! Hoogtepunten in de AW-Duinen waren een Veldrietzanger, een Waterrietzanger en twee Dwerggorsjes. Op Van Lennep konden de ringers genieten van een Raddes Boszanger, een Struikrietzanger, een Dwerggors en tenslotte de twee Grote Kruisbekken als nieuwe baansoort!

2018

We zijn het jaar 2018 goed begonnen. De Grote Kruisbekken zitten nog bij het Vogelmeer en de Zwartbuikwaterspreeuw is nog aanwezig in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Daarnaast werd een Zwarte Zeekoet gevonden bij de Zuidpier en zat een Roodhalsgans kort ter plaatse in Vogelenzang. Met zo'n goede start gaan we er vast weer een soortenrijk jaar van maken! Ik ben benieuwd wat het nieuwe jaar ons voor verrassingen gaat brengen en ik moedig iedereen aan om lekker veel naar buiten te gaan, vogels waar te nemen en door te geven via www.waarneming.nl! Een soortenrijk 2018 gewenst!

■ *Lars Buckx*

Abuis

Even een rechtzetting: in de necrologie over Hans Vader is de foto op het vogelringstation genomen door Christien Kemp en niet door Arnoud van den Berg, zoals abusievelijk is gemeld.